

Nr 188.

Av herr Nilsson i Tånga, *angående lagbestämmelser rörande handeln med utsädesvaror.*

Frågan om kontroll över handeln med utsädesvaror genom särskild lagstiftning har tidigare varit föremål för utredning. På lantbruksstyrelsens initiativ har på sin tid hushållningssällskapen uttalat sig angående ifrågasatt sådan kontroll och enstämmigt uttalat sig för ett i sådant syfte av lantbruksstyrelsen utarbetat förslag till lag rörande handeln med gödsel och fodermedel samt utsädesvaror. Sedermera, år 1921, uppdrog Kungl. Maj:t åt lantbruksstyrelsen att verkställa utredning och avgiva förslag angående åtgärder till skydd mot faran av import och spridning av mindervärdigt frö samt angående omorganisation av frökontrollverksamheten och därmed sammanhängande frågor. Under medverkan av tillkallade sakkunniga utarbetades förslag till lag om vad iakttagas skall vid försäljning av utsädesfrö i vissa fall, dels ock förslag till bestämmelsen att iakttagas vid införsel av vissa slag av frö.

Den vid nämnda tidpunkt, år 1921, aktuella frågan — mängder av utländskt mindervärdigt frö kastades vid den tiden in på den svenska marknaden — om importförbud av frö föranledde utfärdande av kungörelse (Sv. författn. nr 92), enligt vilken införsel till riket av vissa närmare angivna slag av frö ej fick äga rum utan tillstånd av lantbruksstyrelsen. Kungörelsen gäller fortfarande. Frågan om omorganisation av frökontrollverksamheten löstes genom beslut vid 1923 års riksdag. En statens centrala frökontrollanstalt har inrättats, under vilken de med statsmedel understödda frökontrollanstalterna i skilda delar av landet i vissa avseenden sortera.

Frökontrollverksamheten har sålunda, ehuru åtskilligt ännu torde återstå att reformera, lösts på ett i stort sett tillfredsställande sätt. En viktig förutsättning för kontroll över handeln med utsädesvaror är sålunda undanflydd, men det betydelsefulla spörsmålet om hur denna kontroll skall ordnas står olöst.

Vi lämna här ur räkningen det tidigare ventilerade spörsmålet om kontroll över handeln med gödselmedel och fodervaror. Det förstnämnda torde numera sakna aktualitet. Handeln med fodermedel torde visserligen i kontrollavseende icke alldeles lämnas ur räkningen, men en ordnad kontroll

över handeln med utsädesvaror synes icke längre böra undanskjutas. Kontrollen torde lämpligen böra omfatta icke endast frövaror utan ävenledes utsäde av strå- och trindsäd.

Den okontrollerade handeln, speciellt med frövaror, har ovedersägligen åstadkommit mycket stora skador för lantbruket. Ej nog med att mindervärdiga frösorter, ofta helt olämpliga för odling i de klimatiska förhållanden, varunder de odlats, förts i marknaden och högst väsentligt minskat skörde-resultatet, men vad värre är, ogräsets spridning med dess förödande verkningar får i stor utsträckning föras på den okontrollerade handelns skuld-konto. Att här enbart lita till upplysning om vådan av att från första bästa handlande inköpa okontrollerade frövaror får icke anses välbetänkt. Upplysningsvägen leder väl till målet men är alltför lång. Under tiden åstadkommas svårbotliga skador. Den önskvärda utvecklingen av lantmännens föreningsväsende och dess övertagande av handeln med utsädesvaror vore visserligen härvidlag en faktor att räkna med, men lantmännens organisation i ekonomiska och dylika föreningar går allt för långsamt för att däri vänta ett tillfredsställande korrektiv mot missförhållandena.

Huruvida det av lantbruksstyrelsen utarbetade förslaget helt eller delvis kan läggas till grund för eventuella lagbestämmelser i ämnet lämnas öppet. Kungl. Maj:t torde lämpligen böra lämnas fria händer därvidlag.

På grund av det anförda anhålles,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om framläggande för riksdagen snarast möjligt av förslag till lagbestämmelser rörande handeln med utsädesvaror.

Stockholm den 19 januari 1926.

O. Nilsson,
Tånga.